

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 779
van **STEVEN COENEGRACHTS**
datum: 19 juni 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Wolvenpopulatie - Schademeldingen

Er verschijnen steeds meer meldingen van wolven in Vlaanderen. Mensen die ze gezien hebben, maar ook meldingen van dode dieren. Recent werd nog een volwassen koe doodgebeten. Uit persberichten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) blijken er naast August en Noëlla nog wolven aanwezig te zijn in onze contreien.

1. Wat is het huidige en bevestigde aantal wolven in Vlaanderen? Graag een overzicht van het aantal gemelde waarnemingen per provincie.
2. Wat is het huidige aantal meldingen van schade die kon worden toegewezen aan de wolf? Graag een overzicht voor het jaar 2020 per provincie.
3. Wat is de totale kostprijs van een plaatsbezoek en DNA-controle bij dierlijke slachtoffers?
4. Werden deze plaatsbezoeken ook uitgevoerd gedurende de periode van lockdown? Zo ja, hoeveel?

ANTWOORD

op vraag nr. 779 van 19 juni 2020

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Aantal wolven

In totaal werden met zekerheid zeven verschillende (jong)volwassen wolven in Vlaanderen geïdentificeerd volgens de codering van het internationaal wolfconsortium:

- GW680f alias "Naya" – gevestigd geweest in Limburg, dood
- GW913m – zwerver, verkeersslachtoffer Opoeteren (11/03/2018)
- GW979m alias "August" – momenteel gevestigd in Limburg
- GW1479f alias "Noëlla" – momenteel gevestigd in Limburg
- GW1625m – zwerver, schadegeval Retie 21/03/2020, doorgetrokken naar Nederland
- GW1608m – zwerver, o.a. waarnemingen 31/03/2020 in Wiekevorst en Herentals, doorgetrokken naar Groothertogdom Luxemburg
- GW1554m – zwerver, o.a. schadegevallen Duffel en Berlaar juni 2020 – via Voeren doorgetrokken naar Nederland

Daarnaast werd éénmalig een spoor gevonden van een niet nader-geïdentificeerde zwervende wolf:

- Lanaken, 10/04/2019 (uitwerpselen)
- Oudsbergen, 19/12/2019 (pootafdruk)

Actueel heeft het gevestigd wolvenpaar in Limburg een nest van minstens vier (eind juni 2020) jongen.

Aantal meldingen

Voor het beoordelen van waarnemingsdata en het vertalen ervan naar 'voorkomen en verspreiding' van wolven worden betrouwbaarheidscriteria gehanteerd die internationaal gangbaar zijn. Het gaat om de zogenaamde SCALP-criteria, in oorsprong ontwikkeld binnen het project Status and Conservation of the Alpine Lynx Populations ter beoordeling van lynx-waarnemingen (cf. Molinari-Jobin et al. 2012):

- C1: 'harde feiten'. Vaststaande, bewezen waarnemingen zoals een dood of gevangen dier, fysiek materiaal gelinkt aan de soort via een wetenschappelijk betrouwbare analyse (bv. genetische bevestiging van haren, prooirest, uitwerpselen,...), hoogkwalitatief en georefereerd beeldmateriaal (foto, film,...), telemetrie-data.
- C2: als betrouwbaar beoordeelde waarnemingen. Waarnemingen van verifieerbare sporen (prooi, uitwerpselen, prent,...) bevestigd door een deskundige.
- C3: onbevestigde C2-waarnemingen en alle waarnemingen zoals zicht- en hoorwaarnemingen die zonder bijkomend bewijsmateriaal niet kunnen gecontroleerd worden.

Naar praktische interpretatie tot betekent dit dat bij waarnemingen gecatalogeerd als C3 wolf niet uit te sluiten valt – niet meer maar ook niet minder. Waarnemingen beoordeeld als C1 en C2 beschouwen we als reële wolfwaarnemingen.

Voor heel wat gemelde waarnemingen bleek na gedetailleerde bevraging of lokaal onderzoek dat het met zekerheid *niet* om een wolfwaarneming ging of bijzonder onwaarschijnlijk was, dan wel dat de melding niet nader te beoordelen was.

Voor het overzicht van de 'gemelde waarnemingen' (zie bijlage 1) beperken we ons tot de waarnemingen die ofwel toevallig gebeurden en gedaan werden door externe waarnemers die niet verbonden zijn aan het wolvenonderzoek, dan wel gekoppeld zijn aan concrete schadegevallen die voor onderzoek naar de doodsoorzaak bij het INBO of het ANB werden aangemeld. De vele honderden waarnemingen van de wolven in het gekende wolventerritorium in Noord-Limburg, op basis van het cameranetwerk en het sporenonderzoek in het kader van de lopende monitoring uitgevoerd door het INBO in samenwerking met het ANB, worden in dit overzicht niet opgenomen. Een toevallige zichtwaarneming binnen dit monitoringsgebied gemeld door een externe persoon is wel opgenomen.

Met betrekking tot de zwervende wolf die zich in juni 2020 in de provincie Antwerpen gedurende meerdere dagen min of meer op eenzelfde locatie ophield en daarbij heel wat wolvenspotters aantrok, werden de waarnemingen gegroepeerd per gemeente en per dag.

Een overzicht van alle beoordeelde meldingen en de overeenkomstige beoordeling is gegeven in de tabel in bijlage. Voor de provincie Antwerpen gaat het om 23 gehonoreerde waarnemingen (6 C1 en 23 C2), voor de provincie Limburg om 81 waarnemingen (46 C1 en 35 C2). Voor de andere provincies zijn er tot op heden geen C1- en C2-waarnemingen.

Referentie:

Molinari-Jobin A., Wolfle S., Marboutin E., Molinari P., Wolfle M., Kosf I., Faselg M., Korenh I., Fuxjageri C., Breitenmoser C., Huber t., Blažič M., Breitenmoser U. (2012). Monitoring the Lynx in the Alps – Hystrix, the Italian Journal of Mammalogy 23 (1): 49-53

2. In 2020 zijn er in totaal 20 schadegevallen gemeld (d.w.z. van 01/01 tot en met 06/07):
 - Voor 15 schadegevallen zijn resultaten uit DNA-analyse bekend:
 - 8x door wolf (3x Limburg, 5x Antwerpen)
 - 5x door hond (1x Limburg, 2x Antwerpen, 2x Vlaams-Brabant)
 - 2x door natuurlijke dood / dood geboren (1x Limburg, 1x Vlaams-Brabant)
 - Voor 5 recente schadegevallen zijn resultaten DNA-analyse nog niet bekend:
 - 4x vermoedelijk door wolf a.d.h.v. terreinbevindingen (3x Limburg, 1x Antwerpen)
3. Voor een schadevaststelling met DNA-onderzoek kan een gemiddeld totaalbedrag van 514 euro gerekend worden. Dit bedrag bestaat uit een gemiddelde van:
 - Personeelskost voor het plaatsbezoek, inclusief de verplaatsingsduur (in totaal gemiddeld 2 uur);
 - Kilometervergoeding;
 - Labo-analyses (is afhankelijk van het type, o.a. ddPCR, haplotypebepaling, genotypebepaling);
 - Personeelskost voor opmaak van schadeverslag.

Wat betreft personeelskosten voor het plaatsbezoek is er gerekend op basis van twee personen op B-niveau. In de praktijk gaan er meestal 2 personen samen op terrein om de vaststellingen te doen. Enerzijds bevordert dit het sociale contact met de schadelijder alsook de ondersteuning voor aanvraag van schadevergoeding en advies voor preventieve maatregelen. Anderzijds worden er op nieuwe plaatsen waar wolf opduikt, regelmatig onervaren boswachters meegenomen op terrein om opleiding te krijgen.

4. Opvolging op het terrein en laboratoriumanalyses werden ook tijdens de corona lockdown periode uitgevoerd met in acht name van alle coronarichtlijnen. In de periode vanaf de start van de lockdown (13/03) tot en met 06/07 zijn er 18 plaatsbezoeken geweest. De vaststellingen konden niet uitgesteld worden, aangezien er zo snel mogelijk DNA-stalen genomen dienen te worden en sporenonderzoek moet gebeuren. De betrokken medewerkers waren voorzien van een attest van de werkgever, waarbij uitgelegd werd waarom het terreinwerk diende te gebeuren als een essentiële beroepsactiviteit.

BIJLAGE

[Overzicht van de 'gemelde waarnemingen'](#)